

завдяки систематичному збору та аналізу кон'юнктурної інформації дозволяє визначити тенденції змін і врахувати їх у практичній діяльності. Все це обумовлює необхідність вбудови системи моніторингу в загальну систему ринкового планування процесів розвитку на усіх рівнях національної економіки.

Моніторинг ринку готельних послуг розглядається як система неперервного збору й обробки інформації, аналізу поточної ситуації та визначення перспектив розвитку, яка синергічно може використовуватись для покращання процесу прийняття підприємницьких рішень підприємствами готельного господарства. Важливо звернути увагу і на те, що сфера готельного та ресторанного господарства є невід'ємною складовою частиною і водночас візитною карткою ринку туристичних послуг. Для підвищення конкурентоспроможності туристичної галузі України, активізації промоції національного туристичного продукту на світовому ринку, залучення іноземних і особливо внутрішніх туристів, використання передового світового досвіду організації туристичної діяльності необхідні глибокі професійні знання про тенденції розвитку світового ринку готельних і ресторанних послуг [1].

Відсутність сучасного методичного інструментарію в системі планування і управління розвитком ринку готельних послуг України в умовах глобалізації обумовлює необхідність і вчасність подальших поглиблених досліджень в цій галузі.

Отже, моніторинг у сучасних умовах виступає обов'язковим елементом системи управління від мікро- до макрорівня та забезпечує структури управління необхідною інформацією для прийняття відповідних рішень, особливо враховуючи умови глобалізації національної економіки. Ефективність процесів управління залежить від об'єктивної, неупередженої та своєчасної інформації щодо стану внутрішнього та зовнішнього середовища, основні чинники якого мають відповідний вплив на національну економіку.

Список літератури

1. Богдан Н. М., Рябев А. А. Готельне господарство як інфраструктурна складова туристичної привабливості регіонів України. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 30. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/30-2019>.

2. Інформаційне і аналітичне забезпечення системи моніторингу / А. О. Морозов, В. Л. Косолапов, В. Є. Колосов та ін. *Наук.-техн. інформація*. 2002. № 3. С. 18 – 23.

УДК 332.3

Гончаров В. В.

ст. викладач кафедри геодезії та землеустрою,
Сумський національний аграрний університет,

Шевченко А. І.

здобувач вищої освіти 2м юридичного факультету,
Сумський національний аграрний університет

ПЕРЕВАГИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ДІЄВОГО РИНКУ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Законодавчо мораторій на продаж земель сільськогосподарського призначення встановлений пунктами 14 – 15 «Перехідних положень» Земельного кодексу України. Згідно з таких обмежень власники землі не мають можливості вільно розпоряджатися нею, а практично єдиним способом передачі землі іншим особам є укладення договору про оренду. Обґрунтування причини заборони – відсутність в державі інфраструктури для запровадження ринку купівлі та продажу сільськогосподарської землі. Але це питання було також дуже заполітизоване майже 20 років, і противників зняття заборони продажу земель ще дуже багато. На цей час

приватні землі досягли 31,4 млн. га – 53 % території, а продовження мораторію обмежує встановлення ринкових відносин.

Економічні стосунки щодо земель, які використовуються в сільськогосподарському виробництві існують тільки у вигляді оренди. На 01.01.2019 р. укладено 5,0 млн. договорів оренди земельних часток (паїв) понад 16,9 млн. га, або майже 63 % площі земель, на яких проведено паювання.

У 2002 році з'явилося поняття «мораторій» – саме тоді вперше на рівні закону, було заборонено обіг приватних земель сільськогосподарського використання. Створення ринку землі в державі потребує вдосконалення нормативно - правової бази. За цей період не було створено спеціально правову базу по регулюванню ринкових відносин.

Обмеження продажу земель сільськогосподарського призначення не виключає їх зміни правового статусу, а навпаки породжує різні корупційні схеми. Відповідно власники земельних часток (паїв) зазнають збитків у вигляді заниження ціни на землю, а до державного місцевого бюджету не надходять податки та відрахування.

Прийнятий 31.03.2020 р. в другому читанні Закон України № 2178-10 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення», встановлює, що з 01.07.2021 р. розпочне функціонувати механізм продажу земель сільськогосподарського призначення. Його основні вимоги:

- обмеження на продаж земель сільськогосподарського призначення в 100 га на одну людину будуть діяти два з половиною років, а з 2024 року вони становитимуть 10 тис. га;

- юридичним особам забороняється, а фізичним дозволяється купувати землю сільськогосподарського призначення з 1 липня 2021 і до 2024 року;

- заборонено здійснювати відчуження земель державної та комунальної власності шляхом їх продажу;

- можливість продажу земель іноземним громадянам буде вирішуватись державним референдумом;

- встановлена заборона іноземцям купувати земельні ділянки на відстані не ближче 50 км від державного кордону, незважаючи на результати референдуму;

- орендар має переважне право на викуп земельної ділянки, а також він може на підставі цього права передати другій особі для викупу ділянки, при цьому обов'язково в письмовій формі інформувати орендодавця;

- термін мінімальної ціни земельної ділянки повинен становити не менше нормативної грошової оцінки і буде діяти до 2030 року.

Запровадження дієвого ринку земель сільськогосподарського призначення та його економічно збалансованого використання надасть цілу низку переваг по вирішенню проблемних питань, до яких відносяться:

- право ї власності та інших прав на земельні ділянки сільськогосподарського призначення які набувають учасники земельних відносин;

- створення сприятливого ринкового середовища, що забезпечує постійний перехід прав на нерухоме майно до найбільш ефективних власників;

- економічно-ефективне використання земель в сільськогосподарській галузі виробництва;

- зацікавленість інвесторів в розвитку агропромислового сектора економіки;

- зменшення корупційних ризиків в оформленні прав власності і користування.

Розвиток ринкових відносин в агропромисловому комплексі України передбачає функціонування в єдиному ринковому середовищі усіх факторів виробництва, включаючи землю. Внаслідок приватизації сільськогосподарських угідь понад дві

третини їх площі зараз перебуває у приватній власності громадян і юридичних осіб. Це є передумовою формування ринкових земельних відносин і власне ринку земель, оскільки власність забезпечує право володіти, користуватись і розпоряджатись нею.

Список літератури

1. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 № 2768-III. Дата оновлення: 09.08.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (дата звернення 07.04.2020).

УДК 338.432:631.1

Заставний Ю. Б.

аспірант кафедри економіки,

Луцький національний технічний університет

**СТИМУЛЮВАННЯ ОРГАНІЧНОГО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО
ВИРОБНИЦТВА: НОВІ ВИКЛИКИ**

Аграрний сектор України має значний потенціал не лише для збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, а й для підвищення якості як сільськогосподарської сировини, так і готових харчових продуктів. Досягнення прийнятних показників якості сільськогосподарської та харчової продукції стане можливим за рахунок нарощення масштабів органічного сільськогосподарського виробництва, в першу чергу в секторі фермерських та особистих селянських господарств. Великі сільськогосподарські підприємства, які на даний момент зорієнтовані на виробництво рослинницької продукції і мінімізацію витрат на її вирощування, не завжди розглядають масове впровадження органічних методів і технологій як основний пріоритет діяльності.

Тому за нинішніх соціально-економічних умов найбільш прийнятним ареалом застосування органічних методів і технологій вирощування рослинницької продукції та виробництва продукції тваринництва виступає сектор фермерських та особистих селянських господарств. Дані категорії господарств не можуть конкурувати з великими сільськогосподарськими виробниками у зв'язку з обмеженими виробничо-технічними та фінансовими можливостями і найбільш прийнятним кроком для забезпечення відповідного рівня фінансової та господарської самодостатності для них виступає органічне землеробство та органічне скотарство. Високий рівень застосування ручної праці в цих господарствах та наявність бази органічних добрив уможливають розширення масштабів запровадження технологій органічного сільськогосподарського виробництва, що фактично дозволить цим виробникам збільшити рівень прибутковості і закріпитися на окремих ринкових нішах.

Однак фермерські та особисті селянські господарства не мають достатнього потенціалу для того, щоб забезпечити товарні обсяги сільськогосподарського органічного виробництва. Тому держава має інституціоналізувати комплекс методів та інструментів стимулювання процесів впровадження органічного землеробства, органічного скотарства та органічного кормовиробництва [1, с. 88]. Таким методами та інструментами можуть виступити прямі фінансові виплати суб'єктам аграрного бізнесу, які застосовують технології органічного сільськогосподарського виробництва, а також надання пільг при сплаті окремих податків і зборів. Ефективною фінансовою преференцією для виробників органічної сільськогосподарської продукції також слід вважати звільнення від сплати ввізного мита на високотехнологічне обладнання, яке є необхідним для запровадження технологій органічного землеробства та органічного скотарства.

В умовах поглиблення децентралізації влади і реформи місцевого самоврядування набуває актуальності запровадження інструментів та методів